

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

TARİH 10

***YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
1.DÖNEM 1.YAZILI***

Alaaddin Camii

Çifte Minareli Medrese

10.SINIF TARİH DERSİ

I.ÜNİTE

YERLEŞME VE DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SELÇUKLU TÜRKİYESİ

Verilen olayları kronolojik olarak sıralayınız.

Malazgirt Savaşı – Türkiye Selçuklu Devleti'nin Kurulması – Pasinler Savaşı –

Miryokefalon Savaşı – Anadolu'ya İlk Akınlar

ANADOLU TÜRK YURDU

Anadolu'ya ilk Türk akınları IV. yüzyılın sonlarında Avrupa Hunları tarafından düzenlenmiştir. 395-398 yılları arasında Avrupa Hunları; Kafkaslar üzerinden Anadolu'ya girmiş, Doğu Roma İmparatorluğu'na baskı yapmış hatta Suriye'ye kadar inmiştir. Hunlardan sonra VI. yüzyıldan itibaren Sabarlar, Anadolu'ya girerek Konya, Kayseri ve Ankara civarına kadar ilerlemiştir.

VIII. yüzyılda Abbasiler tarafından Türkistan ve Horasan'dan getirilen Türkler, Bizans'a karşı gaza ve cihat amacıyla Anadolu'nun sınır bölgelerine yerleştirilmiştir. X. yüzyılın ikinci yarısına kadar Türkler, Anadolu'da gaza ve cihat hareketlerinde bulunmuş ancak bu akınlar Anadolu'yu yurt edinme amacı taşımamıştır.

Anadolu'ya ilk Selçuklu akınları, Büyük Selçuklu Devleti kurulmadan önce, 1015'ten itibaren Çağrı Bey liderliğinde keşif yapmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 3 000 kişilik bir kuvvetle Anadolu'ya giren Çağrı Bey, elde ettiği ganimetler ve Anadolu hakkında öğrendiği pek çok önemli bilgiyle Tuğrul Bey'in yanına dönmüştür.

1. **Türklerin yerleşmek için Anadolu'yu seçmelerinin sebepleri nelerdir?**
2. **Anadolu'ya ilk Türk akınları IV. yüzyılın sonlarından itibaren yapılmasına rağmen yerleşmenin XI. yüzyılda başlamasının nedenleri nelerdir?**
3. **Sizce Anadolu coğrafyasında yaşamamanın güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?**

Bizans'ın Anadolu Politikası

XI. yüzyılda Balkanlarda ve Anadolu'da gücünü korumaya çalışan Bizans İmparatorluğu, büyük bir orduya ihtiyaç duymuştur. Ordusunu her an savaşa hazır tutmak zorunda olan Bizans, ihtiyaç duyduğu parayı karşılamak için zaten zor durumda olan halktan daha fazla vergi toplamaya başlamıştır. Para olarak toplanan vergilere, zamanla halkı daha da yıpratın zorunlu çalışma görevleri eklenmiştir. Gemi, köprü, yol ve müstahkem mevkilerin inşası için halk hem malzeme ve hem de işgücü sağlamak zorunda kalmıştır. Bütün bunların yanında imparatorluk memurlarının ve ordu mensuplarının her türlü masraflarını da halk karşılamıştır. Buna karşılık Anadolu'nun yerli halkı, Selçuklu ve Türkmen birliklerinin askerî faaliyetleri dolayısıyla korku ve tedirginlik duymuşlarsa da zaman içinde Türklerin hoşgörüyeye dayalı devlet idarelerini görerek onları takdir etmekten geri durmamışlardır.”

1. XI. yüzyılda Bizans İmparatorluğu'nun büyük bir orduya ihtiyaç duymasının sebepleri nelerdir?

2. XI. yüzyılda Bizans'ın uyguladığı politikaların Anadolu'nun Türkleşmesi üzerindeki etkileri nelerdir?

Anadolu'ya gelen Oğuzlar

Görsel incelendiğinde Anadolu'ya gelen Oğuzlar ile ilgili;

- 1. Geçim kaynakları nedir?**
- 2. Sosyo-ekonomik hayatları ile ilgili neler söylenebilir?**
- 3. Yaşam tarzları ile Anadolu'yu kendilerine yeni yurt olarak belirlemeleri arasında nasıl bir ilişki vardır?**
- 4. Oğuzların yaşam tarzının güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?**

İLK TÜRK BEYLİKLERİ

DANIŞMENTLİLER

Sivas, Malatya, Kayseri, Tokat, Niksar, Amasya civarlarında kurmuştur. Haçlı Seferleri'nin başlamasıyla birlikte bu Danişment-Selçuklu çekişmesi, **Haçlılara karşı dayanışmaya ve ortak mücadeleye dönüşmüştür.**

MENGÜCEKLİLER

Sultan Alp Arslan'ın komutanlarından Mengücek Ahmet Gazi tarafından kurulmuş ve 1071-1228 tarihleri arasında Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar civarında hüküm sürmüştür.

ARTUKLULAR

Mardin merkezli olarak 1102'de kurulmuş ve 1231'e kadar Mardin, Hasankeyf, Harput olmak üzere üç kol hâlinde varlığını sürdürmüştür. **İlim gelişmiş ve Cezerî gibi ilim adamları ön planda tutulmuştur.**

SALTUKLULAR

1072-1202 yılları arasında Erzurum merkez olmak üzere Kars, Oltu, Bayburt, Malazgirt ve Artvin civarında hüküm sürmüştür. Gürcülerle mücadele edip Türkiye Selçukluları ile iyi ilişkiler kurmuşlardır.

ÇAKA BEYLİĞİ

Türkiye Selçukluları ile Çaka Beyliği arasındaki ilişkilerde Bizans etkili olmuştur. Oluşturduğu güçlü donanma ile Bizans'ı denizden tehdit eden **Çaka Bey, ilk Türk denizcisi olarak da bilinmektedir.**

SORU: 3

Fotoğrafta yer alan yapılar Kars ilimizde bulunmaktadır. Bu yapıların en geç yapılanı XII. yüzyıl ortalarında inşa edilmiştir.

Verilenlere göre, bahsedilen dönemde Kars ile ilgili;

- I. farklı din mensuplarına ev sahipliği yaptığı,
 - II. korunaklı savunma yapılarına ihtiyaç duyduğu,
 - III. yapıların Osmanlılar tarafından inşa edildiği
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

1. Haritada göz önünde bulundurulduğunda Anadolu'daki siyasî durum ile ilgili neler söylenebilir?
2. Tokat-Sivas-Kayseri havalisinde kurulan beylik hangisidir?
3. Erzincan-Kemah havalisinde kurulan beylik hangisidir?
4. İlk Türk denizcimiz tarafından kurulan beyliğin merkezi hangi şehrimizdir?

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

Türkiye Cumhuriyeti Deniz Kuvvetleri Komutanlığının kuruluş tarihinin 1081 olarak kabul edilmesinin sebepleri nelerdir?

Verilen bilgileri göz önünde bulundurarak aşağıdaki ifadelerin hangi beyliğe ait olduğunu kutucuklara yazınız.

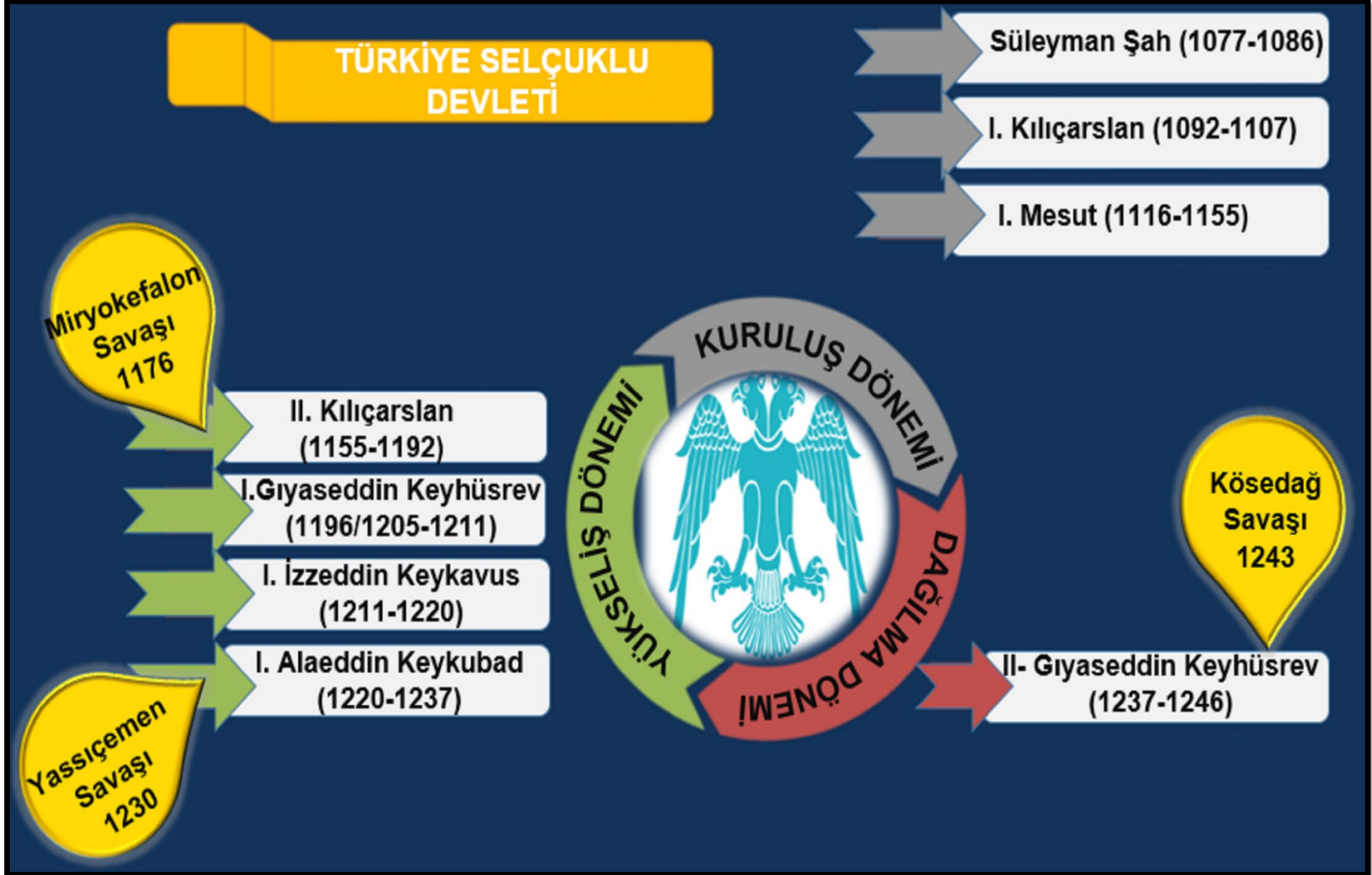
1. Yağıbasan Medresesi	2. İzmir	3. Cezerî	Artuklular				
4. Sivas	5. Divriği Ulu Câmii	6. Denizcilik	Saltuklular				
7. Mardin	8. Malabadi Köprüsü	9. Kurulan ilk beylik	Danışmentliler				
10. Donanma	11. Üç Kümbetler	12. Hristiyanlara memurluk görevi	Mengücekliler				
13. Danışmentnâme	14. Erzincan	15. Erzurum	Çaka Beyliği				

İlk Türk Beyliklerinin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasındaki katkıları nelerdir?

1. Orta Asya'daki ilk dönemlerinden itibaren boylar birliği şeklinde teşkilatlanan Türklerin bu yapılanmasındaki unsurları belirtiniz.
2. Türklerin boylar hâlinde teşkilatlanması Anadolu'da devletleşme sürecini nasıl etkilemiştir?

SORU: 5

1240 yılı Anadolu'sunda siyasi, ekonomik, sosyal nedenlerle ortaya çıkan ve güçlükle bastırılabilen İsyanı, aynı zamanda Türkiye Selçuklu Devleti'nin güçsüzlüğünü ortaya koydu.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Şeyh Bedreddin
- B) Mengüpars
- C) Babailer
- D) Hasan Sabbah
- E) Oğuz

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ'NDE TEŞKİLAT VE SOSYOKÜLTÜREL YAPI

Yönetim

Devlet hanedanının ortak malıdır.
Sultanın mutlak vekili vezirdir.
Divân-ı Saltanat
Melik – Atabey
Naib
Uç Beyleri

Ordu Donanma

- Türkmenler
- Hassa kuvvetleri (gulamlar)
- İktâ sahiplerinin verdiği kuvvetler
- Vassal devlet kuvvetleri
- Ücretli askerler

Sosyal Hayat

Ahilik
Sosyal tabakalaşma yoktur.

- Şehirliler
- Konargöçerler
- Köylüler

İktisadî Hayat

İktâ Sistemi
Antalya-Sinop-
Samsun-Alanya-
Suğdak
fethedildi, ticaret geliştirildi.
Kervansaraylar yapıldı.
Sigorta Sistemi

Bilim Sanat

Resmî yazışma dili – FARSÇA
Bilim dil – ARAPÇA
Halk dili – Türkçe'dir.
Hatuniye Medresesi
Karatay Mescidi
Taş Mescid

Türkiye Selçuklu Devleti

Türkiye Selçuklu Devleti'nin başında “sultan” unvanlı hükümdar bulunurdu. Hükümdar hem devletin hem de saray ve ordunun başıydı. Sultan adına hutbe okutulması en önemli hükümdarlık alametlerindendi. Türkiye Selçuklu Devleti'nde; “Ülke toprakları hanedan ailesinin ortak malıdır.” anlayışı devam etmiş, bu anlayış nedeniyle Türkmenler kağan soyundan olmayan kimselerin etrafında toplanmamıştır. Sultan ölünce onun ailesinden biri devletin başına geçerdi. Türkiye Selçuklu sultanları Büyük Selçuklu hükümdarlarından farklı olarak Farsça unvanlar (keyhüsrev, keykavus, keykubat gibi) kullanmışlardır. Ülke toprakları yönetim bakımından bölümlere ayrılmıştı, “eyalet” adı verilen bu bölümleri hükümdar ailesinden olan melikler ve valiler yönetirdi. Meliklerin yanında bir de atabey bulunurdu. Atabey, meliklerin deneyim kazanmaları için çaba harcayan bir görevliydi.

- 1. Verilen bilgilere göre Türkiye Selçuklu Devleti'nin ilk Türk devletlerinde görülen yönetim anlayışını devam ettirdiğini kanıtlar nitelikteki uygulamalar nelerdir?**
- 2. Türkiye Selçuklu Devleti'nde hanedan üyelerinin yönetime ortak olmasının sonuçları nelerdir?**
- 3. Türk adıyla kurulan bir devlet olmasına karşılık sultanlarının Farsça unvanlar (keyhüsrev, keykavus, keykubat gibi) kullanmış olmalarının sebepleri nelerdir?**
- 4. Atabeylik uygulamasının güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?**

HAÇLI SEFERLERİ – Sebepleri - Sonuçları

• Dinî sebepler:

Kudüs'ü ele geçirmek.

• Siyasi sebepler:

Türkleri Anadolu'dan çıkarmak.

• Sosyal sebepler:

Senyörler ve şövalyelerin statü elde etmek, gücünü ve itibarını artırmak istemesi.

• Ekonomik sebepler:

Yoksulluk içinde olan Avrupa halkının Doğu'nun zenginliklerine ulaşmak istemesi.

• Dinî sonuçlar:

Kiliseye olan güven azaldı.

• Siyasi sonuçlar:

Feodalite güç kaybetti.

Merkezî yönetimler güçlendi.

Türklerin batıya ilerleyişi durdu.

• Ekonomik sonuçlar:

Doğu-batı ticareti gelişti.

Akdeniz limanları önem kazandı.

• Kültürel sonuçlar:

Kağıt, barut, pusula ve matbaa batıya aktarıldı.

HAÇLI SEFERLERİ

I. Haçlı Seferi (1096-1099)

Haçlılar, Bizans İmp.'nun başkenti İstanbul'da birleşip Türk-İslam topraklarına saldırmak üzere yola çıktı. Her sosyal tabakadan Hristiyan Avrupalı bu seferde yer aldı. Haçlılar Türkiye Selçuklu Devleti'nin başkenti İznik'i kuşattı. Böylece İznik Haçlılara destek veren Bizans'ın eline geçti.

II. Haçlı Seferi (1146-1148)

Bu Haçlı seferi 1144 yılında Türklerin Urfa'yı fethetmesi üzerine düzenlendi. Haçlılar Eskişehir yakınlarında Türkiye Selçukluları tarafından büyük bir bozguna uğratıldı. Şam'a (Dımaşk) saldıran Haçlılar, buradaki Türklere karşı kayıplar verip geri çekildi.

III. Haçlı Seferi (1189-1192)

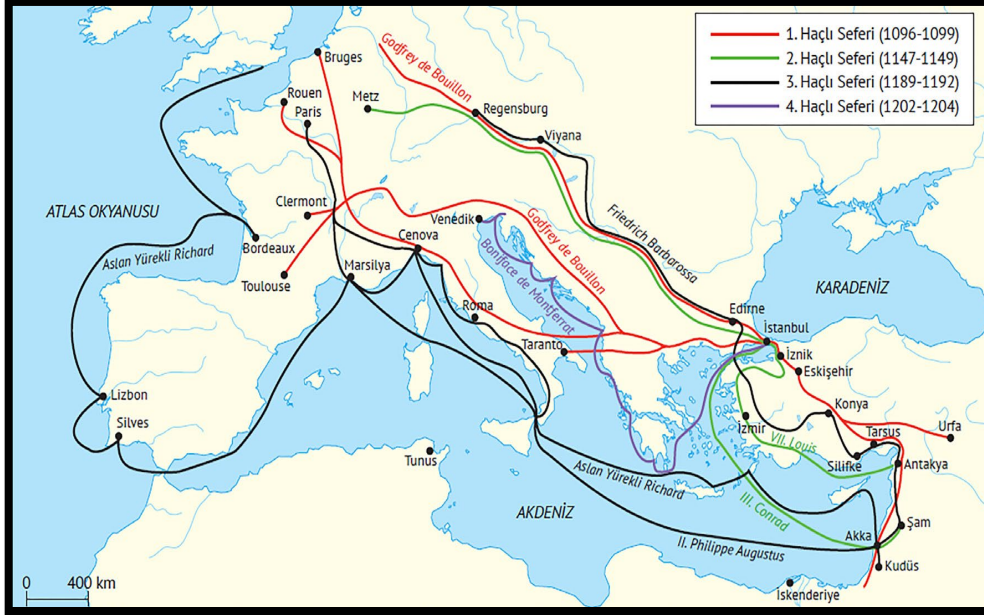
Haçlılar Hittin yenilgisiyle Kudüs'ü kaybetti. Papanın daveti üzerine düzenlenen bu sefere Alman, İngiliz ve Fransızlar katıldı. Anadolu üzerinden hareket eden Almanlar Türkiye Selçukluları karşısında etkisiz kaldı. Akka'yı ele geçiren İngilizler şehirdeki tüm Müslümanları şehit etti.

IV. Haçlı Seferi (1199-1204)

Kudüs'ü alamayan Haçlılar, daha önceki seferlerdeki başarısızlığın sebebi olarak Bizans ve Doğu Hristiyanlarını görüyordu. Bunun üzerine Haçlılar İstanbul'a hâkim olmak istedi. Haçlılar, şehri günlerce yağmalayıp tahrip etti.

Harita ve bilgilerden yararlanarak soruları yanıtlayınız.

- Bizans'ın Türklerin ilerleyişine karşılık Avrupa'dan yardım istemesi,
- Türklerin Anadolu, Suriye, Filistin ve Akdeniz bölgelerinden uzaklaştırılmak istenmesi,
- Haçlıların Doğu'nun zenginliklerine ulaşma isteği,
- Hristiyanların, Müslümanların elinde bulunan kutsal toprakları almak istemeleri,
- Fransa'da ortaya çıkan Kluni tarikatının yaptığı çalışmalar,
- Katolik kilisesinin halkı seferlere teşvik etmesi.

1. Bizans'ın yardım çağrısının Avrupa'da geniş yankı bulmasının sebepleri nelerdir?
2. Haritaya göre hangi sefer katılım daha yoğun olmuştur?
3. Haritaya göre sefer güzergâhında yer alan şehirleri bu durumdan nasıl etkilenmiştir?

Görsel ve metinden yararlanarak soruları yanıtlayınız.

Kudüs'ün Düşmesi

Frenkler, kutsal kenti kırk gün süren bir kuşatmanın ardından Hicri 492 yılının 22 Şaban'ında (15 Temmuz 1099) bir Cuma günü ele geçirmişlerdi. Sokaklara dağılan sarışın savaşçılar; erkekleri, kadınları ve çocukları boğazlamış, evleri yağmalamış, camileri talan etmişlerdi. İki gün sonra kıyım sona erdiğinde, surların içinde bir tek Müslüman kalmamıştı.

1. Haçlıların Kudüs'ü ele geçirmelerini gösteren tablo ve metin incelendiğinde neler söylenebilir?
2. Kudüs şehrinin Kudüs'ün Müslümanlar, Hristiyanlar ve Yahudiler için kutsal kabul edilmesinin sebepleri nelerdir?

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU: 4

Birinci Haçlı Seferi'yle Haçlıların eline geçen Urfa'yı Türklerin geri alması üzerine İkinci Haçlı Seferi düzenlendi. Fransız ve Alman şövalyelerin çoğunluğu oluşturduğu Haçlılar, Türkiye Selçuklu Devleti tarafından bozguna uğratıldı. Bu yenilgi üzerine geriden gelen Fransız kuvvetleri Selçuklu topraklarına girmeden Bizans'ın elindeki Ege kıyılarından geçerek Kudüs'e ulaştı.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye Selçuklu Devleti Haçlılarla mücadele etmiştir.
- B) Haçlılar Bizans ile beraber hareket etmiştir.
- C) Anadolu'nun tamamı Selçukluların elinde değildir.
- D) Haçlılar birden fazla etnik gruptan oluşmuştur.
- E) Selçuklular Haçlıları kesin olarak durdurmuştur.

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ

KÖSEDAĞ SAVAŞI 1243

MOĞOLLAR

Selçukluların Babailer Ayaklanması 'nda zayıf duruma düşmesini fırsat bilen
Moğolların bunu fırsata çevirmek istemeleri
Moğol İstilasının önünden kaçarak Anadolu'ya gelen Oğuzların
artık kontrol altında tutulamaması
Tampon devlet Harzemşahlar Devleti'nin yıkılması
Moğolların Erzurum'u yağmalanması

Anadolu Moğol istilasına girdi.
Türkiye Selçuklu Devleti yıkılma sürecine girdi.
Moğollar, Türkiye Selçuklularını vergiye bağladı.
Anadolu Türk birliği bozuldu, pek çok beylik kuruldu.

Moğollardan kaçan Türkmenler Anadolu'ya gelerek Anadolu'nun Türkleşmesini
hızlandırdılar.

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU: 6

Moğol İstilası ile Anadolu'da bozulan Türk siyasi birliği toplumun farklı sahalara yönelmesine sebep olmuş, idari olarak kontrolü kaybeden Türkler dinî ve kültürel alanlarda etkinlik kazanmış toplumsal barış ve huzur ortamı korunmaya çalışılmıştır.

Bu duruma örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Haçlı Seferlerine karşı başarılı mücadeleler verilmesi
- B) Anadolu'da yeni Türk-İslam beyliklerinin kurulması
- C) Beylikler arasında siyasi çekişmelerin yaşanması
- D) Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılma sürecine girmesi
- E) Ünlü mutasavvıfların bu dönemde yetişmesi

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

SORU: 7

Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılmasında

- I. Taht mücadelelerinin yaşanması,
 - II. Babailer İsyanı'nın çıkması,
 - III. Fethedilen yerlerin tamamen Türkleştirilememesi
- gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenemez?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

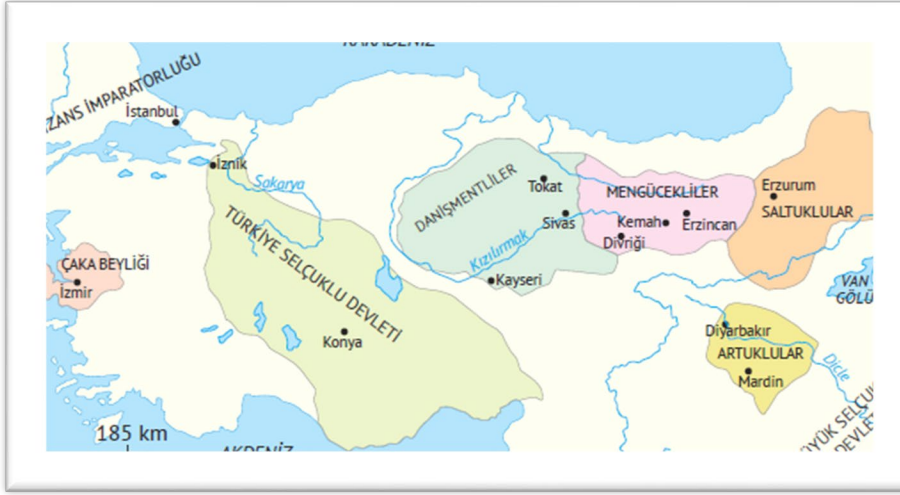
“Kösedağ Savaşı ile Anadolu Selçuklu Devleti yıkılmamış ancak çok büyük bir darbe almış ve bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmamıştır. Selçuklular, I. Haçlı Seferi’nde (1097) devletin merkezi İznik’i kaybetmişler, merkezi Konya’ya taşımışlardır. Ancak Kösedağ bozgunundan sonra bunu başaramamışlardır. Moğol İlhanlılarının, Selçuklu şehzadelerinden istediklerini hükümdar olarak belirlemeleri, Anadolu’da birçok Türk beyliğinin kurulmasına neden olmuştur.”

- 1. Bu bilgiden hareketle I. Haçlı Seferi ve Kösedağ Savaşı’nın Anadolu’ya etkilerini kıyasladığınızda neler söyleyebilirsiniz?**
- 2. Kösedağ Savaşı sonucunda Kilikya Ermeni Krallığı ve Trabzon Rum İmparatorluğu’nun Sultan II. Gıyaseddin Keyhüsrev’i bağlı oldukları hükümdar olarak tanımamaları ve Moğollara bağlılıklarını bildirmeleriyle ilgili çıkarımlarınız nelerdir?**

13. yüzyıl sonlarına doğru Anadolu'da Moğol baskısı zayıflamış ve bu durumdan faydalanan Türkmen beyleri yavaş yavaş Selçuklularla ilişkilerini keserek bağımsızlıklarını ilân etmişlerdi. Anadolu Selçukluları'nın hâkimiyetindeki topraklarda kurulmuş olan bu beyliklere Anadolu beylikleri (tavâif-i mülûk) denilir. Bunların çoğu Bizans İmparatorluğu'na yakın uçlarda ve kıyı bölgelerinde teşekkül etmişti. Selçuklu-Moğol idaresinin daha kuvvetli bir şekilde görüldüğü Orta Anadolu'da kurulan beylik sayısı ise çok azdı.

Kösedağ Savaşı'nın Anadolu'nun siyasi yapısı üzerindeki etkileri için neler söylenebilir?

Harita: İlk Beylikler Dönemi

Harita: İkinci Beylikler Dönemi

1. Haritaları kıyasladığınızda Anadolu'da değişen sınırlarla ilgili hangi çıkarımlarda bulunabilirsiniz?
2. Haritaları kıyasladığınızda Anadolu'da siyasî durum ile ilgili neler söylenebilir?

PAUL WITTEK

Wittek'in 1937'de Londra Üniversitesi'nde açıkladığı bu teze göre Osmanlı Devleti'nin görkemli yükselişinin gerçek sebebi gazadır.

İslam'ın sınırlarını genişletmek çabası olan gaza ile devlet askerî fetihlerle ganimet elde etmeyi amaçlamıştır. Ayrıca Wittek, Osman Bey'i Oğuz Kağan'a bağlayan şecerenin, II. Murad zamanında hanedan siyaseti doğrultusunda oluşturulduğunu ve Osmanlıların, Kayı Aşireti ile de alakası bulunmadığını iddia etmiştir.

OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞUYLA İLGİLİ GÖRÜŞLER

FUAD KÖPRÜLÜ

- Türkmenlerin, gaza ruhu ile Bizans üzerine seferler yapması,
- Selçuklu Devleti'nin zayıflaması ve beyliklerin kurulduğu dönemde Anadolu'daki siyasi boşluk,
- Türklerin sahip olduğu millî özellikler,
- Kuruluş Dönemi hükümdarlarının yetenekli olması,
- Gaziyân-ı Rûm, Ahîyân-ı Rûm, Bâciyân-ı Rûm ve Abdalân-ı Rûm gibi askerî, sosyal ve iktisadî grupların varlığı,
- Beyliğin kurulduğu bölgenin jeopolitik durumu,
- Diğer Türk beyliklerinin, Osmanlı Beyliği'ne karşı tutumları gibi etmenler önemli rol oynamıştır.

HALİL İNALCIK

Halil İnalcık, Paul Wittek'in tezini kabul etmekle birlikte yetersiz bulmuştur.

İnalcık'a göre gaza Osmanlı Beyliği'nin kuruluşunda önemli bir yer tutar, fakat beyliğin kuruluşunu sadece gazaya bağlamak konuya tek boyutlu bakmaktır.

İnalcık, uçlardaki sosyal değişime dikkat çekmiştir. XIII ve XIV. yüzyılda meydana gelen bu köklü sosyal değişimin temel sebebi Moğolların yönetimine girmek istemeyen Türkmenlerin göçleri ve bölgede buna bağlı oluşan nüfus baskısıdır.

Bizans sınırında gaza ideolojisiyle donanmış bu nüfus potansiyeli, iyi yönlendirilmiş ve yeni bir Türk Beyliği'nin doğuşunu sağlamıştır.

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

Osmanlı Beyliği'nin kurucularının; menşei, hangi boya mensup oldukları, Anadolu'ya ilk ne zaman geldikleri, hangi yörelerde yaşadıkları ve hatta beyliğin tam olarak ne zaman ve nerede kurulduğu hâlâ tartışma konusudur. Gerek hanedanın ortaya çıkışı gerekse beyliğin kuruluşu konularında tarihçiler, başta Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı belgeleri olmak üzere mevcut bilgilerden hareketle birtakım çıkarımlar ortaya koymuş ve farklı görüşler ileri sürmüşlerdir.

Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu üzerine çalışmalar yapan tarihçilerin ileri sürdüğü görüşlerin farklılık göstermesinde etkili olan faktörler nelerdir?

- Fuat Köprülü'ye göre Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesi ve yükselmesindeki temel faktörler; beyliğin uç bölge oluşu, Bizans ile mücadele etmesi ve Ahilerin desteğini almasıdır.
- Paul Wittek; Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde ve kısa sürede büyümesinde etkili olan temel sebebin gaza inancı olduğunu vurgular.

1. **Gaza nedir? Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesindeki etkisi nedir?**
2. **Paul Wittek' in düşüncesi ile Osmanlı Devleti'nin kuruluşu arasında nasıl bir bağ kurulabilir.**

Fetihlerin genellikle batıya yönelik olması, Bizans ile mücadele etmesi

1. **Fuat Köprülü'ye göre Osmanlı Devleti'nin büyümesinde hangi alanların etkili olduğu söylenebilir?**

Coğrafi, siyasi, Kültürel

SORU: 1

XI. yüzyılda Oğuz Türklerinin Anadolu'ya yönelik akınlarında; Anadolu'nun İpek Yolu üzerinde yer alması, Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan bir konumda olması, üç tarafının denizlerle çevrili olması, verimli topraklara sahip olması, iklim ve bitki örtüsünün Türklerin yaşamasına uygun olması etkili olmuştur. Bunun yanında İslamiyet'in etkisiyle cihat ve gaza geleneğini benimseyen Oğuz Türkleri, Anadolu'da bu dönemde siyasi yönden zayıf durumda olan Bizans İmparatorluğu'nu kendilerine hedef seçmişlerdir.

Oğuz Türklerinin Anadolu'ya akınlar düzenlemesinde aşağıdaki unsurlardan hangisinin etkili olduğu söylenemez ?

- A) Dinî
- B) Coğrafi
- C) Ekonomik
- D) Siyasi
- E) Hukuki

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU: 2

Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesinde Malazgirt Savaşı tam bir dönüm noktası olmuştur.

Savaştan kısa bir süre sonra Anadolu'da ilk Türk beylikleri kurulmuştur.

Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin aşağıdaki faaliyetlerinden hangisi onların İslamiyet'in koruyuculuğunu üstlendiklerinin kanıtı olarak gösterilebilir?

- A) Medrese, cami ve kümbet gibi eserler yapmaları
- B) Gürcü, Bizans ve Haçlı kuvvetleriyle mücadele etmeleri
- C) Türkiye Selçuklu Devleti ile hâkimiyet mücadelesine girişmeleri
- D) Anadolu'nun Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamaları
- E) Bulundukları bölgeyi bayındır hâle getirmeleri

TARİH DERSİ 10.SINIF I.YAZILIYA HAZIRLANIYORUM VİDEO ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1- 	6- 	11- 	16- 	21-
2- 	7- 	12- 	17- 	22-
3- 	8- 	13- 	18- 	23-
4- 	9- 	14- 	19- 	24-
5- 	10- 	15- 	20-